

Korte studies in Mattheüs (102)

De Bergrede (7)

De volgende zaligspreking betreft de zachtmoedigen. Hun wordt de belofte gedaan dat zij de aarde zullen beërven. Ook met deze belofte sluit de Heere aan bij de Tenach. Het is niet iets nieuws wat Hij hier leert. Wat nieuw is, is dat Hij als gezaghebbende en niet als de Schriftgeleerden onderwijst. In Zijn mond waren de woorden van de Bijbel geest en leven.

Het is denk ik onnodig om te zeggen dat de armen van geest, zij die treuren en deze zachtmoedigen een en dezelfde groep mensen betreft. Er is niet een speciale belofte voor de armen, weer een andere voor hen die treuren en nog weer een andere voor de zachtmoedigen. Het Hebreeuws maakt bijvoorbeeld voor de armen en de zachtmoedigen geen onderscheid. Het is dikwijls een en hetzelfde woord.

Je kunt dit ook zien in de beloften die gedaan worden. De armen van geest en zij die vervolgd worden om de gerechtigheid, krijgen beiden de belofte van het Koninkrijk der hemelen (Mat. 5:3, 10). Zij die honger en dorsten naar de gerechtigheid zijn natuurlijk dezelfde als degenen die vervolgd worden om de gerechtigheid. Zij zullen verzadigd worden. Verzadigd worden met de gerechtigheid kan ook alleen als zij deel hebben aan het Koninkrijk der hemelen. Want daarin heerst de gerechtigheid.

In de Griekse tekst zien we wel het onderscheid tussen 'armen' en 'zachtmoedigen'. De zachtmoedigen zijn *praeis*. Als we deze zaligspreking onderzoeken, zal ik dan ook gebruik maken van de Septuagint om te laten zien waar deze zaligspreking aansluit aan de Tenach.

Nog een andere opmerking vooraf. De aarde is de vertaling van het Griekse woordje *gè*. Dit woordje betekent weliswaar 'aarde', maar ook 'land' en zo is het ook dikwijls vertaald. In het Hebreeuws zien we hetzelfde verschijnsel. *Èrèt*s wordt zowel met 'aarde' als 'land' vertaald. Dus vers 5 kunnen we net zo goed als volgt vertalen:

'Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het land beërven.' (Mat. 5:5).

De belofte van het land was de reden dat God Israël uit Egypte had geleid; Hij deed dat om hen Kanaän in bezit te geven. Mozes spreekt tot het volk aldus:

'Vanuit de hemel heeft Hij u Zijn stem laten horen om u gehoorzaamheid bij te brengen en op de aarde [èrèt] heeft Hij u Zijn grote vuur laten zien en u hebt Zijn woorden gehoord vanuit het midden van het vuur. Omdat Hij uw vaderen liefhad en hun nageslacht na hen verkozen had, heeft Hij u Zelf met Zijn grote kracht uit Egypte geleid, om volken die groter en machtiger zijn dan u uit hun bezit te verdrijven, om u in hun land te brengen en HET U ALS ERFELIJK BEZIT TE GEVEN, zoals het op deze dag is.' (Deut. 4:36-38).

De erfenis van het land is echter niet voor hen die niet naar God luisteren. Het is voor de zachtmoedigen; zij zullen het land beërven. Lees 'zij' dus met klemtoon. Niet zij, die Gods karakter niet weerspiegelen. Niet zij, die het recht met voeten treden in plaats van ernaar te honger en te dorsten. De zachtmoedigen, zij zullen het land beërven. Zij hebben recht om aanspraak te maken op de beloften.

Dit zien we vooral bevestigd in Psalm 37. Ik kan me haast niet voorstellen dat de Heere niet deze Psalm in Zijn gedachten had toen Hij de derde zaligspreking uitsprak. 'Zij zullen de aarde beërven' is in Mattheüs 5 in het Grieks *kleronomèsousin tèn gèn*. In Psalm 37 komen we deze uitdrukking vijf keer tegen met als enige verschil de weglating van het lidwoord 'de', *tèn*.

‘Laat uw woede bedaren en laat uw grimmigheid varen; ontsteek niet in woede [over de goddeloze] – het brengt slechts kwaad. Want de kwaaddoeners zullen uitgeroeid worden, maar wie de Heere verwachten, DIE ZULLEN HET LAND BEËRVEN.’ (Ps. 37:8, 9).

‘Nog even en de goddeloze zal er niet meer zijn; u zult op zijn plaats letten, maar hij zal er niet wezen. Maar de zachtmoedigen¹ ZULLEN HET LAND BEËRVEN en vreugde scheppen in grote vrede.’ (Ps. 37:10, 11).

‘De goddeloze leent en betaalt niet terug, maar de rechtvaardige ontfermt zich en geeft. Want wie door Hem zijn gezegend, ZULLEN HET LAND BEËRVEN; maar wie door Hem zijn vervloekt, worden uitgeroeid.’ (Ps. 37:21, 22).

‘De rechtvaardigen ZULLEN HET LAND BEËRVEN en voor eeuwig daarop wonen.’ (Ps. 37:29).

‘Wacht op de HEERE en houd u aan Zijn weg. Dan zal Hij u verheffen OM HET LAND TE BEËRVEN; u zult zien dat de goddelozen worden uitgeroeid.’ (Ps. 37:34).

We worden in Mattheüs 5:5 niet alleen verwezen naar Psalm 37. Ook Jesaja 61 komt weer in beeld! Vers 7 luidt in onze vertaling als volgt:

‘In plaats van uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel. Daarom zullen zij in hun land het dubbele in erfelijk bezit hebben, zij zullen eeuwige blijdschap² hebben.’ (Jes. 61:7).

Het is in het Hebreeuws wat minder duidelijk en bovenstaande vertaling volgt natuurlijk de Hebreeuwse tekst. Maar in de vertaling van de Septuagint vinden we het volgende tekstgedeelte in dit vers:

kleronomèsousin tèn gèn³ – zij zullen het land beërven.

Het gaat in dit vers natuurlijk nog steeds om ‘de zachtmoedigen’, ‘de gebrokenen van hart’ en ‘de treurenden’ (Jes. 61:1, 2).

Zie je wat ik bedoel. De zaligsprekingen zijn niet zomaar een verzameling losse teksten, die allemaal los van elkaar staan. De Heere sprak ze vanuit de wet en de profeten. De Heere droeg Gods wet ‘diep in Zijn binnenste’ (Psalm 40:9) en als Hij sprak, kwam dat wat diep in Hem was naar buiten. Dat maakte dat Zijn woorden met zoveel gezag klonken. Hij gaf geest en leven aan de woorden Gods in de Tenach.

¹ Grieks *praeis*, hetzelfde als in Mattheüs 5:5.

² ‘Net als in Psalm 37:11 zien we dat het treuren overgaat in vreugde en blijdschap zodra de zachtmoedigen het land beërven.

³ Met lidwoord dus; exact hetzelfde als in Mat. 5:5.